

Saksframlegg

Saksmappe:
2013/22

Saksbeh:
Kirsten Rytter / Knut Aagnes

Dato: 30.10.2013
Arkivkode:
351.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Bydelsutvalget	21.11.2013
Helse- og sosialkomiteen	14.11.2013
Rådet for funksjonshemmede	12.11.2013

VH9: Forvaltningsordningen i bydel Sagene

«Bydelsdirektøren har informert at antallet brukere som mottar forvaltning av sine penger har økt de siste åra. Som følge av dette har også utgiftene økt i form av flere ansatte. Vi mener dagens forvaltning kan bryte med den nye sosialloven hvor det vektlegges at mennesker skal få hjelp til selvhjelp. Det bør settes inn individuelle hjelpetiltak før det vurderes forvaltning. Det kan være mer hensiktsmessig at noen av disse brukerne kan få hjelp av booppfølgere og boveiledere til å lære seg å forvalte egne penger på en god måte. Når det i dag er 596 brukere på forvaltning er det vanskelig for forvalterne å ha tid til individuell veiledning av alle. Bydelsutvalget ber derfor bydelsdirektøren om å se på muligheten for å flytte deler av denne ordningen til booppfølgere og boveiledere ved å endre noen av dagens forvaltningsstillinger til booppfølgere/boveiledere.»

Det vises til anmodning fra bydelsutvalget om en redegjørelse for forvaltningsordningen og om muligheten for å flytte personellressurser fra forvaltning til booppfølging. I det følgende redegjøres det for forvaltningsordningen, dets omfang og brukernes inntektsgrunnlag og utfordringer.

Mange av brukerne har i tillegg til frivillig forvaltning, rustiltak, booppfølging og annen bistand for å klare seg i egen bolig. Et mindre antall er også psykisk utviklingshemmet og bor i tilrettelagte boliger.

Hva er forvaltning?

Forvaltning innebærer at brukers inntekter blir anvist til en konto som sosialtjenesten disponerer. Forvaltningskontoen er registrert i den enkelte brukers navn, men det er kun forvalter som har disposisjonsrett over denne kontoen.

Før konto etableres utarbeides det en skriftlig avtale mellom bruker og sosialtjenesten. Avtalen inneholder hvilke utgifter som skal dekkes av forvaltningskontoen og hvilke beløp som skal sendes brukers disposisjonskonto. Forvalter besørger at husleie, strøm og eventuelt andre faste utgifter blir betalt i henhold til denne avtale (jfr. Fellesskriv til bydelen 5/2011).

Antall brukere med forvaltning pr 1/9 2013.

Det er per 1.9.2013 589 brukere i Bydel Sagene som mottar bistand til forvaltning av sin økonomi. Det er 7 forvaltere som betjener denne ordning hvorav 1 er ansatt på søknadskontoret og 6 er ansatt i sosialtjenesten. Nedenfor følger en oversikt over brukerne med forvaltning, deres viktigste inntektskilde og helseutfordringer.

Tabell 1: Antall brukere med forvaltning fordelt på hovedinntektskilde.

ARBEIDSAVKLARINGSPENGER	275
UFØRETRYGD	236
ALDERSPENSJON	40
KVALIFISERINGSSTØNAD	8
LØNN	8
INTRODUKSJONSSTØNAD	7
DAGPENGER UNDER ARBEIDSLØSHET	6
OVERGANGSSTØNAD	5
INDIVIDSTØNAD	2
SYKEPENGER	2
Totalt	589

De fleste brukere av forvaltning har uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger. Dette skyldes oftest at de har somatiske, psykiske og rusrelaterte helseutfordringer.

De fleste brukerne er tidligere langtids sosialhjelpsmottakere. 55 % av brukerne av forvaltning hadde opprettet sosialsak for 9 år siden eller tidligere jfr. tabellen nedenfor.

År for førstegangsregistrering i sosialsystemet Sosialtjenesten Sagene

31.12.2004 eller tidligere	322 (55 % av forvaltningsklientene)
2005	29 (5 % av forvaltningsklientene)
2006	28 (5 % av forvaltningsklientene)
2007	26 (4 % av forvaltningsklientene)
2008	31 (5 % av forvaltningsklientene)
2009	41 (7 % av forvaltningsklientene)
2010	42 (7 % av forvaltningsklientene)
2011	34 (6 % av forvaltningsklientene)
2012	26 (4 % av forvaltningsklientene)
2013	10 (2 % av forvaltningsklientene)

Forvaltning er et viktig virkemiddel fordi det bidrar til å styrke den enkeltes mestring av sin økonomi. Erfaring fra økonomisk rådgivningsarbeid viser at på samme måte som sosiale problemer kan skape økonomiske problemer, kan økonomiske problemer forårsake sosiale problemer. Kontroll over egen økonomi skaper god selvfølelse som igjen kan bidra til å bryte slike onde sirkler. Sosialtjenestens booppfølgere forteller at mange brukere som tidligere mottok sosialhjelp får problemer når de får innvilget trygd og anbefaler derfor at disse brukerne får bistand til forvaltning. Det er sosialtjenestens hovedstrategi at syke langtidsmottakere får hjelp til å søke trygd. Det blir imidlertid viktig at de får hjelp til å

forvalte denne økonomien slik at innvilgelse av trygd ikke bidrar til en reduksjon av brukerens mestringsevne. De fleste brukere er derfor fornøyd med den bistand de får av sine forvaltere. Dette var også tilbakemeldingen da forvaltning ble tatt opp i brukerutvalget til NAV.

Personer som mottar varsel om utkastelse av egen bolig har ofte et problem med å disponere sin hverdagsøkonomi, selv om de i utgangspunktet kan ha tilstrekkelige inntekter til å betale sine boutgifter. Oppfølging og bistand til økonomiforvaltning er derfor viktige virkemidler for å unngå utkastelser. Midlertidige ytelser som arbeidsavklaringspenger, dagpenger under arbeidsløshet og individstønad kommer på ulikt tidspunkt hver måned. Det er også en medvirkende årsak til at noen brukere kan ha problemer med å forvalte sin økonomi. Således yter forvaltningsordningen også et vesentlig bidrag til å holde sosialhjelpsutgiftene under kontroll.

Forvalterne i sosialtjenesten er organisert i en egen seksjon for økonomiservice. Her arbeider også 3 økonomirådgivere som blant annet yter bistand til gjeldsrådgivning og stans av påleggstrekk. Økonomirådgiverne har i overkant av 500 saker årlig.

Kvalitetssikring og kontroll

Det er knyttet store krav til kvalitetssikring og kontroll for brukeres økonomiske midler. Dette reguleres i Fellesskriv til bydelene nr. 5/2011: Sosialtjenestens forvaltning av klienters økonomi. Fellesskrivets punkt. 4 omhandler fullmaktsforhold:

På hvert NAV-kontor skal kommunal enhetsleder og to ansatte ha disposisjonsfullmakter til konto. Bydelen skal til enhver tid ha oversikt over eksisterende fullmaktsforhold. Når ansatte slutter eller får andre arbeidsoppgaver, skal sosialtjenesten sørge for å melde disse ut av nettbanken. I denne oversikten skal det fremkomme hvilke klienter det er avtalt eller vedtatt et forvaltningsforhold for, kontonummer og fullmaktsforhold. Det skal videre fremkomme om det enkelte forvaltningsforhold er basert på avtale eller på vedtak fra trygdemyndighetene. Fullmaktshaverne i forvaltningsforholdet skal ikke være saksbehandler for klientens søknad om økonomisk sosialhjelp. Alle transaksjoner skal godkjennes av to personer. De samme personene skal ikke ha disposisjonsfullmakt til en klients forvaltningskonto og høyrentekonto.

Det er utarbeidet særskilte rutiner for avstemming og kontroll av forvaltningskontoen som fremgår av rutinehåndboken for nettbank. Sentrale punkter er at det skal foretas månedlig avstemming, og avstemmingen skal ikke foretas av samme person som har utført eller godkjent betalingene i nettbanken. Det er videre detaljerte rutiner for hvordan hver enkelt betaling skal godkjennes, kontrolleres, sjekkes opp mot underbilag og kontoutskrifter. Status for forvaltningskontiene skal rapporteres til bydelsdirektør en gang pr. år.

Vurdering

Bydelen vurderer at forvaltningsordningen er et godt hjelpetiltak for den enkelte bruker som har behov for hjelp til å styre sin økonomi. Ordningen er også et viktig forebyggende tiltak i arbeidet med å redusere antall utkastelser. Sosialtjenesten har utarbeidet gode rutiner og systemer for å ivareta de strenge juridiske kravene som stilles til forvaltning av klienters økonomi. Bydelen har opplevd flere svindelsaker fra ansatte de siste årene. Det vurderes

derfor som svært viktig å følge de retningslinjer og krav som stilles til ordningen. Det vurderes som lite aktuelt å flytte forvaltningsfunksjoner over til bomiljøtjenesten.

Forslag til vedtak:

VH19 – Sak om forvaltningsordningen i bydel Sagene tas til etterretning.

BYDEL SAGENE

Helge Jagmann
bydelsdirektør

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift